

Sygn. akt VIII U 50/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SO Jolanta Węs

Protokolant – starszy sekretarz sąd. Alicja Machnio

po rozpoznaniu w dniu 4 listopada 2016 roku w Lublinie

sprawy K. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o wysokość kapitału początkowego i wysokość emerytury

na skutek odwołania K. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 12 listopada 2015 roku znak (...)

i z dnia 13 listopada 2015 roku znak (...)

oddala odwołanie.

Sygn. akt VIII U 50/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 listopada 2015 roku, wydaną na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 roku, poz. 1440 ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie ustalił K. M. wysokość kapitału początkowego na kwotę 75.846,10 zł, przeliczając okresy nieskładkowe w wymiarze 2 lat, 10 miesięcy i 6 dni z tytułu opieki nad dzieckiem po 1,3 % podstawy wymiaru kapitału początkowego (decyzja – k. 113-114 a.k.).

Następnie decyzją z dnia 13 listopada 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przeliczył K. M. emeryturę od dnia 1 listopada 2015 roku z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego, ustalając jej wysokość na kwotę 1.319,62 zł brutto (decyzja – k. 200, t. II a.e.).

Odwołanie od powyżej wskazanych decyzji wniosła K. M.. Podniosła, iż organ rentowy nieprawidłowo przyjął dochód za 1975 rok za 6 miesięcy zamiast za 5,5. Ponadto zakwestionowała wskaźnik podstawy wymiaru przyjęty do obliczenia emerytury w wysokości 80,16 %, zamiast 101,14 % oraz podniosła, iż w decyzji z dnia 13 listopada 2015 roku jest wskazana nieprawidłowa kwota składek (odwołanie – k. 2-3 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniach zaskarżonych decyzji (k. 4-6v a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

Wnioskodawczyni K. M. od dnia 23 marca 2013 roku ma ustalone prawo do emerytury na podstawie decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L. z dnia 10 kwietnia 2013 roku (k. 35, t. II a.e.).

Decyzją z dnia 28 września 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ponownie ustalił wnioskodawczyni kapitał początkowy na kwotę 69.864,52 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1979 roku do 31 grudnia 1988 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 41,13 %. Podstawa wymiaru kapitału początkowego obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową 1.220,89 zł wyniosła 502,15 zł. Uwzględniono 179 miesięcy (14 lat, 11 miesięcy i 9 dni) okresów składkowych i 34 miesiące (2 lata, 10 miesięcy i 28 dni) okresów nieskładkowych, w tym 2 lata, 10 miesięcy i 6 dni sprawowania opieki na dziećmi. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł dla wnioskodawczyni 77,46 % i posłużył do obliczenia części 24% kwoty bazowej wynoszącej 293,01 zł. Średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy (decyzja k. 104-105 a.k.).

W dniu 1 kwietnia 2014 roku organ rentowy, po rozpoznaniu wniosku K. M. z dnia 21 marca 2014 roku, wydał decyzję o przeliczeniu emerytury wnioskodawczyni od 1 marca 2014 roku, w której doliczył przyrost składek w kwocie 3.142,29 zł zaewidencjonowanych w dniu 28 lutego 2014 roku (k. 156, t. II a.e.).

W dniu 5 listopada 2015 roku K. M. złożyła w organie rentowym wniosek o ponowne przeliczenie kapitału początkowego oraz o ponowne wyliczenie emerytury (wniosek k. 109 a.k.).

W toku postępowania wywołanego powyższym wnioskiem organ rentowy wydał w dniu 12 listopada 2015 roku decyzję ponownie ustalającą K. M. kapitał początkowy. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy organ rentowy przyjął przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, tj. od 1 stycznia 1972 roku do 31 grudnia 1981 roku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 48,26 %. Podstawa wymiaru kapitału początkowego obliczona przez pomnożenie wskaźnika wysokości podstawy wymiaru przez kwotę bazową 1.220,89 zł wyniosła 589,20 zł. Uwzględniono 179 miesięcy (14 lat, 11 miesięcy i 9 dni) okresów składkowych i 22 dni okresów nieskładkowych. Okresy sprawowania opieki na dziećmi w wymiarze 2 lat, 10 miesięcy i 6 dni, tj. 34 miesiące zostały przeliczone przy zastosowaniu przelicznika 1,3 % za każdy rok. Współczynnik proporcjonalny do osiągniętego do dnia 31 grudnia 1998 roku wieku oraz okresu składkowego i nieskładkowego wyniósł dla wnioskodawczyni 77,46 % i posłużył do obliczenia części 24% kwoty bazowej wynoszącej 293,01 zł. Średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku 62 lat wynosi 209 miesięcy. W oparciu o powołane dane Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. ustalił wnioskodawczyni wartość kapitału początkowego na kwotę 75.846,10 zł (decyzja – k. 113-114 a.k.).

Następnie drugą z zaskarżonych w niniejszym postępowaniu decyzją z dnia 13 listopada 2015 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. przeliczył K. M. emeryturę od dnia 1 listopada 2015 roku z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego. Emerytura wyliczona w oparciu o art. 53 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (przy 280 miesiącach okresów składkowych, 47 miesiącach okresów nieskładkowych, wskaźniku wysokości podstawy wymiaru 80,16 % oraz kwocie bazowej wynoszącej 3.080,84 zł) wyniosła 1.556,10 złotych. Emerytura wyliczona w oparciu o art. 26 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 1.495,33 złotych. Do obliczenia emerytury przyjęto kwotę składek 3.142,29 zł oraz kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego w wysokości 227.754,11 zł. Wysokość emerytury wyliczona w oparciu o art. 183 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wyniosła 1.174,55 zł brutto. Wobec osiągnięcia wieku uprawniającego do emerytury w roku 2013 wysokość emerytury wynosi 20 % emerytury obliczonej na podstawie art. 53 ustawy emerytalnej, tj. kwotę 311,22 zł oraz 80 % emerytury obliczonej na podstawie art. 26 ustawy emerytalnej, tj. kwotę 939,64 zł, łącznie kwotę 1250,86 zł. Po waloryzacji wysokość emerytury wnioskodawczyni od dnia 1 marca 2015 roku wyniosła kwotę 1319,62 zł (k. 200, t. II a.e.).

Postanowieniem z dnia 7 stycznia 2016 roku organ rentowy sprostował kwotę składek wykazanych w części II pkt 2 decyzji z dnia 13 listopada 2015 roku – 3.142,29 zł i wpisał prawidłową kwotę składek – 70.699,54 zł (k. 203, t. II a.e.).

Powyższy stan faktyczny ustalono na podstawie powołanych wyżej dokumentów, których autentyczność i prawdziwość nie została w toku postępowania skutecznie podważona i nie wzbudziła wątpliwości Sądu co do ich rzetelności.

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 173 ust. 1 i 2 oraz z art. 174 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U.2016.887 j.t.) zwanej dalej ustawą FUS, dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 roku, którzy przed dniem wejścia w życie ustawy opłacali składki na ubezpieczenie społeczne lub za których składki opłacali płatnicy składek, ustala się kapitał początkowy. Kapitał początkowy stanowi równowartość kwoty obliczonej według zasad określonych w art. 174 pomnożonej przez wyrażone w miesiącach średnie dalsze trwanie życia ustalone zgodnie z art. 26 ust. 3 dla osób w wieku 62 lat. Kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53 ustawy FUS, z uwzględnieniem ust. 2 - 12. W związku z tym ustala się go w sposób odpowiadający ustaleniu wysokości emerytury z uwzględnieniem rozwiązań swoistych.

Zgodnie z treścią art. 174 ust. 2 cytowanej ustawy przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art. 6;
- 2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 5;
- 3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art. 7 pkt 1-4 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art. 5 ust. 2.

Zgodnie zaś z ust. 3 tego artykułu 3 podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999 roku.

Przepis art. 15 ust. 1 cytowanej ustawy przewiduje z kolei, iż podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176.

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy, podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art. 24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art. 173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie.

W myśl art. 26 ust. 1 emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia ustalonej w sposób określony w art. 25 przez średnie dalsze trwanie życia dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę danego ubezpieczonego, z uwzględnieniem ust. 5 i art. 183.

Zgodnie z art. 183 ust. 5 emerytura przyznana na wniosek osoby ubezpieczonej, o której mowa w ust. 1, która osiągnęła wiek uprawniający do emerytury w roku kalendarzowym 2013 albo 2014, wynosi:

- 1) 20% emerytury obliczonej na podstawie art. 53 oraz
- 2) 80% emerytury obliczonej na podstawie art. 26.

W myśl art. 53 ust. 1 emerytura wynosi:

1) 24% kwoty bazowej, o której mowa w art. 19, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4, oraz

2) po 1,3% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów składkowych,

3) po 0,7% podstawy jej wymiaru za każdy rok okresów nieskładkowych.

Wnioskodawczyni podnosiła, iż organ rentowy nieprawidłowo przyjął do obliczenia kapitału początkowego dochód za 1975 rok za 6 miesięcy zamiast za 5,5. Ponadto zakwestionowała wskaźnik podstawy wymiaru przyjęty do obliczenia emerytury w wysokości 80,16 %, zamiast 101,14 % i domagała się odniesienia wynagrodzenia za lata 1997 -2000 do połowy przeciętnego wynagrodzenia, bo pracowała na pół etatu, domagała się też przyjęcia urlopu wychowawczego w wymiarze 34 miesięcy do wysokości emerytury jako okresów składkowych, zakwestionowała też wskazaną w decyzji z 13 listopada 2015 roku kwotę składek w wysokości 70.699,54 zł, podnosząc, iż powinna być do niej doliczona kwota 3.142,29 zł, jak również zakwestionowała wysokość podstawy wymiaru emerytury wynoszącą 2.469,60 zł, podczas gdy w decyzji waloryzacyjnej z dnia 1 marca 2015 roku podstawa ta wynosiła 2.582,88 zł.

Odnosząc się do zastrzeżeń wnioskodawczyni należy stwierdzić, iż organ rentowy prawidłowo ustalił wskaźnik wysokości kapitału początkowego za 1975 rok. Wnioskodawczyni pozostawała w zatrudnieniu od 16 lipca 1975 roku.

Zgodnie z art. 174 ust. 3b cytowanej wyżej ustawy, jeżeli okres wskazany do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego obejmuje rok kalendarzowy, w którym ubezpieczony pozostawał w ubezpieczeniu społecznym na podstawie przepisów prawa polskiego jedynie przez część miesięcy tego roku, do obliczenia stosunku sumy kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w art. 15 ust. 3, w okresie tego roku do przeciętnego wynagrodzenia, przyjmuje się sumę kwot przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia ogłoszonego za ten rok kalendarzowy odpowiednią do liczby miesięcy pozostawania w ubezpieczeniu. Tak więc organ rentowy prawidłowo przyjął sumę kwot przeciętnego wynagrodzenia do liczby miesięcy pozostawania przez wnioskodawczynię w ubezpieczeniu w 1975 roku, tj. do 6 miesięcy, a nie faktycznej ilości miesięcy i dni.

Odnosząc się do kolejnego zarzutu wnioskodawczyni, należy stwierdzić, iż organ rentowy prawidłowo obliczył wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury, określając go na 80,16 %. Wbrew twierdzeniom wnioskodawczyni brak jest podstaw prawnych, aby dochody za lata 1997-2000 odnieść do połowy przeciętnego wynagrodzenia w tych latach z uwagi na pracę w wymiarze 1/2 etatu.

Zgodnie z art. 15 ust. 4 cytowanej ustawy, w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty:

1) oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych;

2) oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu;

3) oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, oraz

4) mnoży się przez ten wskaźnik kwotę bazową, o której mowa w art. 19.

Organ rentowy przyjął wynagrodzenie otrzymywane przez wnioskodawczynię w latach 1997 -2000 na podstawie zaświadczeń Rp-7 i odniósł to wynagrodzenie do kwot rocznego przeciętnego wynagrodzenia ogłoszonego za dany rok kalendarzowy i prawidłowo ustalił wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wnioskodawczyni, który wyniósł 80,16 %.

Odnosząc się do żądania wnioskodawczyni przyjęcia urlopu wychowawczego w wymiarze 34 miesięcy do wysokości emerytury jako okresów składkowych, należy stwierdzić, iż jest ono bezzasadne.

W myśl art. 7 pkt 5 powołanej wyżej ustawy, okresami nieskładkowymi są przypadające przed dniem nabycia prawa do emerytury lub renty okresy urlopu wychowawczego, urlopu bezpłatnego udzielonego na podstawie przepisów w sprawie bezpłatnych urlopów dla matek pracujących opiekujących się małymi dziećmi, innych udzielonych w tym celu urlopów bezpłatnych oraz okresy niewykonywania pracy - z powodu opieki nad dzieckiem:

- a) w wieku do lat 4 - w granicach do 3 lat na każde dziecko oraz łącznie - bez względu na liczbę dzieci - do 6 lat,
- b) na które ze względu na jego stan fizyczny, psychiczny lub psychofizyczny przysługuje zasiłek pielęgnacyjny - dodatkowo w granicach do 3 lat na każde dziecko.

Natomiast zgodnie z art. 174 ust. 2a cytowanej ustawy, przy ustalaniu kapitału początkowego do okresów, o których mowa w art. 7 pkt 5 stosuje się art. 53 ust. 1 pkt 2, a więc okresy te przyjmowane są do w wysokości 1,3 % podstawy wymiaru.

W świetle powołanych przepisów takie przeliczenie ma zastosowanie jedynie do obliczenia wysokości kapitału początkowego, a nie do obliczenia wysokości emerytury na podstawie art. 53.

Odnosząc się w dalszej kolejności do zarzutu wnioskodawczyni, iż wskazana w decyzji z 13 listopada 2015 roku kwota składek w wysokości 70.699,54 zł, nie uwzględnia kwoty 3.142,29 zł, należy podnieść, iż zarzut ten również jest bezzasadny. Kwota składek wskazana w decyzji z dnia 13 listopada 2015 roku, po sprostowaniu postanowieniem z dnia 7 stycznia 2016 roku, wynosi 70.699,54 zł i jest to kwota składek zaewidencjonowanych na koncie wnioskodawczyni do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, a więc do 28 lutego 2013 roku. Składki w kwocie 3.142,29 zł zostały zaewidencjonowane na koncie wnioskodawczyni w dniu 28 lutego 2014 roku, a więc po przyznaniu emerytury i zostały doliczone do wysokości emerytury decyzją z dnia 1 kwietnia 2014 roku. Kwota składek w wysokości 3.142,29 zł, mimo, iż nie jest wskazana w decyzji z 13 listopada 2015 roku, jest uwzględniona w wysokości emerytury ustalonej tą decyzją, bowiem po przeliczeniu kapitału emerytura wyniosła 1250,86 zł, po waloryzacji od 1 marca 2014 roku kwotę 1283,62 zł, tj. $1250,86 \text{ zł} \times \text{wskaźnik waloryzacji } 101,6 \% = 1270,87 \text{ zł} + 12,75 \text{ zł}$ z tytułu doliczenia składek w kwocie 3.142,29 zł. Po waloryzacji od 1 marca 2016 roku kwota emerytury wynosi 1319,62 zł.

Co podstawy wymiaru emerytury wskazanej w decyzji z dnia 13 listopada 2015 roku, należy podnieść, iż jest to wysokość obliczona na dzień przyznania wnioskodawczyni prawa do emerytury, natomiast zwaloryzowana podstawa wymiaru wynosi na dzień 1 marca 2015 roku – 2.579,37 zł, a na dzień 1 marca 2016 roku – 2.585,56 zł (pismo organu rentowego z dnia 5 października 2016 roku – k. 31-32 a.s.). Podkreślić jednak należy, iż kwestia ta nie ma żadnego wpływu na prawidłowość ustalenia wysokości emerytury wnioskodawczyni.

Reasumując należy stwierdzić, iż wszystkie zgłaszane przez wnioskodawczynię zarzuty odnośnie zaskarżonych decyzji okazały się całkowicie bezzasadne, dlatego odwołanie podlegało oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów i na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy orzekł, jak w sentencji.